

TÜRK DİLİ KONUŞAN ÜLKELER İŞBİRLİĞİ KONSEYİ'NİN
ALTINCI ZİRVE TOPLANTISI
BİLDİRİSİ
Çolpan-Ata, Kırgızistan

Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi Devlet Başkanları (bundan böyle Türk Konseyi olarak anılacaktır) 3 Eylül 2018 tarihinde, Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Sooronbay Ceenbekov'un daveti üzerine Çolpan Ata, Kırgızistan'da "Gençlik ve Ulusal Spor İşbirliği" konusunda bir araya gelmiştir. Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın İlham Aliyev, Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev ve Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Sooronbay Ceenbekov'un başkanlık ettiği toplantıya katılmışlardır. Özbekistan Cumhurbaşkanı Sayın Şevket Mirziyoyev ve Macaristan Başbakanı Sayın Viktor Orban Ev Sahibi'nin daveti üzerine toplantıyı teşrif etmişlerdir.

Türk Konseyi Devlet Başkanları,

Türk Konseyi'nin Kurulmasına Dair Nahçıvan Anlaşması'nda yer alan amaç ve ilkelere bağlılıklarını *yineleyerek;*

Türk Dili konuşan halkların, ortak tarih, dil, kültür ve geleneklerine dayanan dayanışmasını daha çok güçlendirme ve pekiştirme arzusunu *yeniden teyit ederek;*

Türk Konseyi'nin çok taraflı çerçevesinde işbirliğini daha da derinleştirme ve genişletme kararlılıklarını *vurgulayarak;*

Türk Konseyi Zirve Bildirilerinde belirtilen amaçların yerine getirilmesinde kaydedilen ilerlemeyi *memnuniyetle karşılayarak;*

Üye Ülkelerin siyasi ve ekonomik güvenliğini, özellikle uluslararası tanınan sınırların egemenliği, toprak bütünlüğü ve dokunulmazlığı ve iç işlere karışmama dahil olmak üzere uluslararası hukukun genel olarak tanınan norm ve ilkelerine uygun olarak güçlendirmeyi *hedefleyerek;*

Bağımsızlıklarına kavuşmalarından beri Türk Dili Konuşan Ülkelerin elde ettiği kayda değer politik ve sosyo-ekonomik ilerlemeyi *takdirle karşılayarak* ve kendi aralarında ve bölgede işbirliğinin artırılması isteğini *ifade ederek;*

Aşağıdaki hususları beyan etmiştir:

Gençlik ve Spor İşbirliği

1. Gençlik ve spor alanında Türk Dili Konuşan Ülkeler arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesine ilişkin memnuniyetlerini dile getirmekte ve Üye Ülkelerin toplumlarını bir araya getirmek için bu tür çabaların derinleştirilmesini teşvik etmektedir;
2. 22 Aralık 2016 tarihli 71/249 sayılı BM Genel Kurul kararı ile kültürlerarası diyalogun yanı sıra sosyal dayanışma, barış ve kalkınmayı güçlendirmeye katkı sağlamak için önemli bir

araç olarak kabul edilen Dünya Göçebe Oyunları'nın kurucusu olan Kırgızistan'ın bu rolünü vurgulayarak bundan büyük memnuniyet duymakta ve aynı zamanda Kırgız Cumhuriyeti'nin Dünya Göçebe Oyunları ile kadim kültür ve geleneklerimizi sergileme ve tanıtmaya yönelik girişimini takdirle karşılamaktadır;

3. 2014, 2016 ve 2018'de Issık Göl'de dünyadan çeşitli ülkelerin temsilcilerinin katılımı ile kadim kültürümüz ve geleneklerimizi tüm dünyaya göstermek ve tanıtmak için düzenlenen Dünya Göçebe Oyunları'nın gerçekleştirilmesindeki başarıyı büyük takdirle karşılamakta ve Türkiye Cumhuriyeti ile Kırgız Cumhuriyeti'nin Dördüncü Dünya Göçebe Oyunları'nın 2020 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilmesi kararına dair memnuniyetini dile getirmektedir;

4. Gençlik ve Spordan sorumlu Bakanların İstanbul ve Bakü'de 2016 ve 2017'de gerçekleştirilen Birinci ve İkinci toplantılarında verilen kararları memnuniyetle karşılamaktadır ve onları Uluslararası Gençlik Kampları ve Festivalleri ile Spor Turnuvalarının başarılı bir şekilde düzenlenmesi için gerekeni yapmaları ve Üye Ülkelerin gençlik örgütleri arasındaki ilişkiyi güçlendirecek olan Türk Konseyi Gençlik Platformu'nu ve Genç Liderler Forumu'nu faaliyete geçirmeleri için teşvik etmektedir ve Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından Birinci Türk Üniversite Spor Oyunlarının (Turkic Universiade) gerçekleştirilmesindeki başarıdan ötürü övünç duymakta ve bu etkinliğin döngüsel bir şekilde devam etmesini önermektedir;

5. Türk Konseyi'nin Sporda Dürüstlük Küresel İttifakı'ndaki (SIGA) kurucu üye statüsünü ve Genel Sekreter'in SIGA Konseyi Başkan Yardımcısı olarak atanmasını takdirle karşılamakta ve küresel spor değerlerini koruma amacı taşıyan bu tür çabaların önemini altını çizmektedir;

6. Türk Konseyi'nin gençlik ve spor alanında muteber uluslararası örgütlerle olan işbirliği ve ortaklığını derinden takdir etmektedir; Türk Konseyi ve Birleşmiş Milletler Medeniyetler İttifakı'nın (UNAOC) 2016'da İstanbul'da düzenlediği, "aşırıcılığı önleme ve karşı gelmede gençliğin rolü: ortaya çıkmasından radikalleşmesine dek bütüncül yaklaşımlar" konulu, dünya çapında geniş katılım sağlamış olan ortak uluslararası konferansı takdirle karşılamakta ve ilgili projeler yoluyla konferans çıktılarının uygulanmasını teşvik etmektedir;

7. İslam dünyasının yaşadığı zorluklarla başa çıkmak için İslami dayanışmanın önemini altını çizerek kardeşlik, karşılıklı anlayış ve hoşgörüyü güçlendirmek için daha aktif ve etkili işbirliği hedefini vurgulamaktadır; bu bakımdan, dünya çapında İslam kültürü ve ahlaki değerlerinin tanıtılması için 12-22 Mayıs 2017'de Bakü'de düzenlenen 4. İslami Dayanışma Oyunları'nın önemini kaydetmektedir;

8. Kazakistan Cumhuriyeti'ni 2017 yılında Almatı'da düzenlenen 28. Kış Oyunları (Winter Universiade) organizasyonundaki başarısından dolayı tebrik etmekte ve Türk dünyasının genç nesli için kış sporlarının teşvikinin önemini altını çizmektedir ve Kazakistan Cumhuriyeti'nin Türk ulusal sporlarının uluslararası arenadaki imajını güçlendirmeye katkıda bulunacak bir etkinlik olan "Alem Parsı (Álem barysy)" güreş turnuvasını düzenleme girişimini memnuniyetle karşılamaktadır;

9. 2021 yılında Birinci Dünya Etno Spor Oyunları'na ev sahipliği yapacağı için Kazakistan Cumhuriyetini tebrik etmekte; oyunların başarılı bir şekilde organize edilmesini dilemekte ve Üye Ülkeleri bu önemli spor etkinliğine katılmaları için teşvik etmektedir;

10. Üye Ülkeleri, 2016 Rio, 2018 Pyeongchang Olimpik ve Paralimpik Oyunları ile 2018 Asya Oyunları dâhil olmak üzere, Uluslararası Spor Turnuvalarında elde ettikleri başarılarından

ötürü tebrik etmekte ve Türk Dili Konuşan Ülkeler olarak büyük uluslararası spor etkinliklerinin düzenlenmesini teşvik etmektedir;

Ekonomide İşbirliği:

11. Ticaret ve yatırımın artırılması yönünde gerekli adımların atılması ve üye ülkelerde uygun koşulların yaratılması ile birlikte özel sektörler arasında işbirliği ve teatinin güçlendirilmesinin teşviki amacına bağlılığını sürdürmektedir; Ekonomi Bakanlarının Beşinci (2015 Astana), Altıncı (2016 Bakü) ve Yedinci (2017 İstanbul) Toplantılarında alınan kararları memnuniyetle karşılamakta ve yatırım ortamı ve Türk Konseyi Üye Ülkeleri'nin uluslararası ticaret tamamlayıcılığına ilişkin Araştırma Raporu'nun nihai hale getirilmesi amacıyla Sekreterliğe yol göstermektedir;

12. 28 Nisan 2016 tarihinde Bişkek'te düzenlenen Türk İş Konseyi Toplantısı ve Dördüncü İş Forumu ve 3 Nisan 2017 tarihinde Astana'da düzenlenen Beşinci Türk İş Konseyi'ni takdirle karşılamaktadır; Üye ülkelerin özel sektörlerinin aktif katılımına ve 2018'de Türkiye Cumhuriyeti tarafından gerçekleştirilecek olan, yatırımcılar için İkinci Teknik ziyaret ve Türk Konseyi Beşinci İş Forumu için daha geniş bir alan sağlanmasına teşvik etmekte ve Sekreterlik ile Üye Ülkeler'in ekonomik kurumlarını Türk Konseyi internet portalının (www.turkicbusiness.com) işleyişe geçmesi çabalarında desteklemektedir;

13. 2018'de Türkiye'nin düzenlediği Yatırım İstatistiği ve Yatırım Ortamı Eğitim Programı ile Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Geliştirilmesi alanında Bilgi ve Tecrübe Teatizi Programını memnuniyetle karşılamakta ve bu tür tecrübe teatilerinin devamını desteklemektedir;

14. 5 Temmuz 2018 tarihinde Astana Uluslararası Finansal Merkezi'nin açılış törenine katılımları dolayısıyla Üye Ülkelere teşekkürlerini sunmakta ve Merkez'in çalışmalarına Üye Ülkelerin aktif katılımından memnuniyet duyacağını ifade etmektedir;

15. Küresel ekonomik problemlere etkili çözüm yolları arama çalışmalarını güçlendirmek için G-Global "Uluslararası bilgi-iletişim platformu"nun kullanılmasını teşvik etmektedir;

16. Kur dalgalanması risklerini önlemek amacıyla Türk devletleri arasındaki ticarete ulusal para birimlerinin kullanımı ile dış ticaret işlemleri için uygun piyasa koşullarının oluşturulmasını desteklemektedir;

17. Bilgi ve İletişim Teknolojilerinden sorumlu Bakanların 2016 yılında Bakü'de ve 2017 yılında Astana'da gerçekleştirilen Birinci ve İkinci toplantılarında alınan kararları, bu alanda işbirliğinin önemini vurgulayarak memnuniyetle karşılamakta ve Üye Ülkeleri e-Devlet, Trans Avrasya Süper Bilgi Otoyolu (TASIM) ve fiber altyapı, siber güvenlik ve uydu hizmetleri konularında işbirliği ve birlikte çalışmayı güçlendirme çabalarına devam etmeleri yönünde teşvik etmektedir;

18. Alternatif enerji alanında işbirliği sağlamanın önemini vurgulamaktadır ve bu alanda Üye Ülkelerin büyük bir potansiyele sahip olduğunu kaydederek, Alternatif Enerjiden sorumlu Devlet Makamlarını Üye Ülkelerin yararına olacak ortak projeler geliştirme konusunda toplantılar düzenlemekle görevlendirmektedir;

19. Kazakistan'ı "Gelecekte Enerji" konulu EXPO-2017 Uluslararası Fuarını gerçekleştirmedeki başarısından dolayı tebrik etmektedir; alternatif enerji ve enerji güvenliğinin

gelişimine katkı sağlama çabalarını takdirle karşılamaktadır ve Astana’da EXPO temelinde Yeşil Teknolojiler ve Yatırımlar Uluslararası Merkezi’nin kurulmasını memnuniyetle karşılamaktadır;

20. Bir Türk ülkesindeki ilk ticari nükleer santral olarak Türkiye Cumhuriyeti’nde Akkuyu Nükleer Santral inşasının başlatılmasını tebrik etmekte ve desteklemektedir;

21. Ortak ekonomik fayda sağlayabilmek amacıyla İpek Yolu’nda yer alan Üye Ülkelerin doğal ve coğrafi avantajlarını keşfetmenin önemini yeniden teyit etmekte ve Turizm İşlerinden Sorumlu Bakanların, Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü Genel Sekreteri’nin katılımı ile 2016 yılında Issık Göl’de gerçekleştirilen Üçüncü Toplantısı ve Turizm İşlerinden Sorumlu Bakanların 2018 yılında Astana’da gerçekleştirilen Dördüncü Toplantısında alınan kararları memnuniyetle karşılamaktadır;

22. İpek Yolu üzerindeki Üye Ülkelerin ortak kültürel ve tarihi mirasını ortaya çıkarmak için eşsiz bir turizm projesi olan Türk Konseyi Modern İpek Yolu Ortak Tur Paketi’nin hayata geçirilmesinden övünç duymakta ve Sekretarya tarafından internet sitesinin (www.modernsilkroadtour.com) hazırlanmasının yanı sıra, 2019’da Kazakistan’da gerçekleştirilecek Modern İpek Yolu Festivali dâhil olmak üzere, uluslararası etkinliklerde tanıtım turları, ortak fotoğraf sergileri ve sunumlar yoluyla Ortak Tur Paketinin tanıtılması çalışmalarını takdirle karşılamaktadır; Üye Ülkelerin, Ortak Tur Paketinin tanıtımı için ulusal ve uluslararası turizm fuarlarında sağladığı desteğin devamlılığına dair memnuniyetini dile getirmekte ve bunu desteklemektedir;

23. Ortak Tur Paketini başlangıç aşamasında finansal açıdan cazip ve rekabetçi hale getirmek için Sekretaryaya gerekli desteği vermek üzere Üye Ülkeler’in ulusal ve/veya ticari havayolu şirketlerine çağrıda bulunmakta ve Ortak Tur Paketinin tanıtımının sürdürülebilirliğini sağlamak için her Üye Ülke tarafından gerekli mali desteğin tahsis edilmesini uygun bulmaktadır;

24. TRT Avaz’ın Modern İpek Yolu Ortak Tur Paketi kapsamındaki bölgelere yönelik bir belgesel ve tanıtım videosu hazırlamasını ve bunun yanı sıra Türk Hava Yolları’nın Skylife dergisinde Ortak Tur Paketi’ne yer vermesini memnuniyetle karşılamaktadır ve Üye Ülkelerin tüm ilgili makamlarını bu tür teşvik eylemlerine devam etme yönünde teşvik etmektedir;

25. BM Raporlarında Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin gerçekleştirilmesine katkıda bulunan başarılı bir kalkınma projesi olarak kaydedilen ve Türkiye ve diğer Üye Ülkeler tarafından yürütülen turizm eğitim programlarını takdir etmekte ve turizm sektöründe mesleki eğitimlerin düzenli olarak sürdürülmesini teşvik etmektedir;

26. Üye Ülkeler arasında ulaştırma alanında işbirliğinin geliştirilmesinin önemini vurgulamaktadır; 2016 yılında İstanbul’da düzenlenen uluslararası “Trans Hazar Çok Modlu Güzergâh Çalıştayı”nda ve Ulaştırma Bakanları’nın Üçüncü Toplantısında alınan kararları memnuniyetle karşılamakta ve Üye Ülkeler arasında çok modlu güzergâh altyapısının iyileştirilmesinin önemini altını çizmektedir;

27. Trans Hazar Uluslararası Doğu Batı Orta Ulaştırma Koridoru’daki gümrük işlemlerinin yanı sıra, çift yönlü ve transit taşımacılığı kolaylaştırmak için Üye Ülkelerin ilgili kurumlarınca sarfedilen çabaları takdir etmektedir; Üye Ülkelerin ilgili kurumlarının Trans Hazar Uluslararası Doğu-Batı Orta Koridoru’nu Doğu ve Batı arasında etkin, sürdürülebilir ve kusursuz bir güzergâh haline getirmek için çabalarını koordine etme yönünde adım atmalarını teşvik etmektedir ve Kazakistan’ın Kuryk Limanı’nın da dâhil edilmesiyle Türk Konseyi Kardeş Limanları arasında daha derin bir işbirliğini teşvik etmektedir;

28. 12 Ağustos 2018 tarihinde Aktau'da gerçekleştirilen 5. Hazar Zirvesi'nden çıkan sonuçları son derece takdir etmektedir ve Türk Dili Konuşan Ülkeler arasında transit taşımacılık ve ulaştırmanın geliştirilmesine yönelik yeni ufuklar açan Hazar Denizi'nin yasal statüsüne ilişkin Sözleşme'nin imzalanmasından dolayı Azerbaycan ve Kazakistan'ı kutlamaktadır;

29. Üye Ülkeleri; Kazakistan-Türkmenistan-İran demiryolu ve Bakü-Tiflis-Kars demiryolu, Marmaray sualtı demiryolu tüneli ve Avrasya tüneli, Batı Avrupa-Batı Çin transit koridoru, Yavuz Sultan Selim köprüsü, Bişkek-Narın-Torugart karayolu rehabilitasyonu, "Horgos Doğu Kapısı" kara limanı, Alat kasabesindeki Bakü uluslararası deniz ticaret limanının ilk safhası, Uluslararası Kuryk deniz limanı Avrasya ulaştırma haritasının kilit bileşenleri olarak Uluslararası Aktau deniz limanının genişletilmesi gibi mega projelerin nihaleştirilmesinden dolayı tebrik etmektedir ve Doğu Batı Orta Koridoru'na katkıda bulunulması çerçevesinde Çin-Kırgızistan-Özbekistan demiryolu projesini memnuniyetle karşılamaktadır;

30. Tarihi İpek Yolunu yeniden canlandırmak için Üye Ülkeler arasında gümrük işbirliğinin daha da yoğunlaştırılmasına vurgu yapmaktadır; Kervansaray Projesi'ne Türk Konseyi Sekreteryası'nın dâhil edilmesini desteklemektedir ve Doğu Batı ticaret güzergâhlarının teşvik edilmesi için Kervansaray Projesi'nde Türk Konseyi ile Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki etkileşimi memnuniyetle karşılamaktadır;

31. 2017 yılında Antalya'da bir araya gelen Türk Konseyi Gümrük İdaresi Başkanları'nın Üye Ülkeler'deki özel sektör ile yakın işbirliğinin önemini vurgulandığı Altıncı Toplantısı'nın sonuçlarını memnuniyetle karşılamaktadır ve ticaretin kolaylaştırılması için Yetkili Ekonomik Operatör gibi gümrük mekanizmalarının kullanımını teşvik etmektedir;

32. Üye Ülkelerin gümrük yetkilileri arasında modern ve Bilişim Teknolojileri temelli ulaştırma usullerinin yanı sıra ihracat ve ithalat usullerinin kolaylaştırılması ve gelişmiş bilgi değişimi sisteminin uygulamaya koyulmasına yönelik mekanizmaların kullanılmasını teşvik etmektedir; sınır kapılarının modernizasyonunun önemini altını çizmektedir ve Üye Ülkelere sınır geçişlerinin daha etkili ve hızlı bir şekilde sağlanması için "Ön Bilgi Değişimine İlişkin Çok Yönlü Anlaşma"yı imzalamaları çağrısında bulunmaktadır;

Dış Politika/Güvenlik Konuları ve Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler alanlarında İşbirliği

33. Dışişleri Bakanları düzeyinde düzenli istişareler yoluyla ortak çıkarların yer aldığı uluslararası konulara ilişkin koordinasyon ve yakın işbirliğinin sürdürülmesi ihtiyacını vurgulamaktadır ve Üye Ülkelerin uluslararası kuruluşlara adaylıklarının desteklenmesinin önemini altını çizmektedir;

34. Kazakistan'ın BM Güvenlik Konseyi'nin 2017-2018 dönemi daimi olmayan üyeliğini takdir etmektedir ve Kazakistan'ın nükleer silahsızlanma, nükleer silahların yayılmasını önleme ve barış diplomasisindeki engin tecrübesiyle BM Güvenlik Konseyi'nde bölgeyi başarılı bir şekilde temsil etmedeki etkili rolüne ilişkin memnuniyetlerini ifade etmektedir;

35. Kırgız Cumhuriyeti'nin BM Güvenlik Konseyi'nin 2027-2028 dönemi daimi olmayan üyeliğe adaylığını ve Azerbaycan Cumhuriyeti'nde World EXPO-2025'e ev sahipliği yapmak üzere adaylığını desteklemektedir.

36. 2016 yılında Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı tarafından ev sahipliği yapılan Üye Ülkeler Güvenlik İstişarelerinin üçüncü turunun sonuçlarını memnuniyetle karşılamaktadır ve bu istişare mekanizmalarının düzenli olarak sürdürülmesi çağrısında bulunmaktadır;

37. Türk Konseyi'nin bölgesel ve uluslararası kuruluşlarla artan işbirliğiyle ilgili memnuniyetlerini ifade etmektedir. Bu minvalde;

- a) 2014 yılında New York şehrinde gerçekleştirilen Dışişleri Bakanları Beşinci Bilgilendirme Toplantısında kabul edilen "Yol Haritası" uyarınca BM Genel Kurulu'nda gözlemci statüsü elde edilmesi yönünde Üye Ülkeler ve Sekreteryanın eşgüdümlü çabalarının olumlu sonuçlarını memnuniyetle karşılamaktadır ve bu amaçla Üye Ülkeler arasındaki işbirliğinin sürdürülmesi talimatını vermektedir;
- b) Bölgede Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine katkı sağlayan ortak faaliyetler aracılığıyla 2016'da imzalanan "Türk Konseyi ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) arasında Mutabakat Zaptı"nın uygulanmasını memnuniyetle karşılamaktadır; 2015 yılında "Bilgi İletişim Teknolojilerinin Kalkınmada Rolü" hakkında ortaklaşa düzenlenen uluslararası konferansın sonuçlarını ve 2016-2018 döneminde UNAOC ve Birleşmiş Milletler Güney-Güney İşbirliği (UNOSSC) tarafından gerçekleştirilen ortak çalışmaları memnuniyetle karşılamaktadır ve ortak projeler yoluyla işbirliğinin sürdürülmesi çağrısında bulunmaktadır;
- c) 2016 yılında imzalanan "Türk Konseyi ve UNOSSC arasında işbirliğine ilişkin Mutabakat Zaptı"nın uygulanmasında memnuniyetlerini ifade etmektedir; "Bölgesel bir Kuruluş Bölgesel ve Küresel Kalkınmayı Geliştirmek için Güney-Güney İşbirliğinden Nasıl İstifade Eder" konulu ortak raporun hazırlanmasını takdir etmektedir; 2017 yılında Türk Hükümeti'nin Antalya'da ev sahipliği yaptığı Küresel Güney-Güney Kalkınma Fuarı'nın gerçekleştirilmesi için Sekreteryaya'nın uygulayıcı ortak olarak aktif rolünü takdirle karşılamaktadır ve Sekreteryaya'ya Güney-Güney işbirliği ve bölgedeki üçlü işbirliklerinin geliştirilmesine katkıda bulunan projeleri gerçekleştirmesi talimatını vermektedir;
- d) 2016 yılında "Türk Konseyi ve BM Medeniyetler İttifakı (UNAOC) arasında Mutabakat Zaptı"nın imzalanmasını memnuniyetle karşılamaktadır ve iki kuruluş arasında ortak girişimlerin sürdürülmesini teşvik etmektedir;
- e) Modern İpek Yolu Ortak Tur Paketi Projesi'nde yer alan Tur Operatörleri'nin "Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO) Mesleki Ahlak Kuralları"nı imzalamalarının yanı sıra Türk Konseyi ve UNWTO arasında artan işbirliğine yönelik memnuniyetlerini ifade etmektedir ve İpekyolu turizmini geliştirmeye yönelik ortak çalışmalarının devamını teşvik etmektedir;
- f) 2016 yılında İslam Ülkeleri, İstatistik, Ekonomik, Sosyal Araştırma ve Eğitim Merkezi (SESRIC) hakkında Birinci Bilim ve Teknoloji İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Zirvesi çerçevesinde 2017 yılında Astana'da Türk Konseyi ve İİT tarafından Mutabakat Zaptlarının imzalanmasını memnuniyetle karşılamaktadır ve Üye Ülkelere Türk Konseyinin İİT'deki gözlemci statüsü elde etmesi için birlikte hareket etme çağrısında bulunmaktadır;

- g) Türk Konseyi'nin Ekonomik İşbirliği Teşkilatı'ndaki (EİT) gözlemci statüsünün süresinin üç yıl daha uzatılmasına ilişkin Duşanbe'de 2018 yılında gerçekleştirilen Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Dışişleri Bakanları 23. Konsey Toplantısı'nda alınan kararı memnuniyetle karşılamaktadır;
- h) Üye Ülkelerin, Türk Konseyi'nin Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'ndaki (AGİT) görünürlüğünü güçlendirme konusundaki ortak duruşlarını takdir etmektedir; Türk Konseyi Genel Sekreteri'nin 3-4 Aralık 2015 tarihinde Belgrad'da, 8-9 Aralık 2016 tarihinde Hamburg'da, 7-8 Aralık 2017 tarihinde Viyana'da düzenlenen AGİT 22. 23. ve 24. Bakanlar Konseyi toplantılarına davetini memnuniyetle karşılamaktadır; AGİT toplantılarına yönelik bu tür ortak çabaların sürdürülmesini teşvik etmektedir ve AGİT Sekretaryası ile kurumsal ilişkiler kurulması için Sekretarya tarafından atılan adımları takdir etmektedir;
- i) 2018 yılında Astana'da Yetkili Ekonomik Operatör (YEO) hakkında Türk Konseyi Bölgesel Çalıştay'ının düzenlenmesi gibi somut girişimler yoluyla Dünya Gümrük Örgütü (DGÖ) ile yakın işbirliğinin sürdürülmesinde Sekretaryayı takdir etmektedir;

38. Üye Ülkeleri, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin 2030 Gündemi'ne ulaşmaya yönelik katkılarının yanı sıra dünya çapında üçüncü ülkelere sağladıkları kalkınma yardımları ve insani yardımlarda artan rollerinden dolayı kutlamaktadır ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşmak amacıyla ivmeyi arttıran Sekretarya'nın proje ve faaliyetlerini övmektedir;

39. Kırgız Cumhuriyeti'nin, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı Parlamenter Asamblesi'nin (AGİT PA) gelecek dönem sonbahar oturumunu 2018 yılında Bişkek'te gerçekleştirme kararını takdir etmektedir ve bu etkinliğin Kırgız Cumhuriyeti'nde gerçekleştirilmesinin bölgede parlamento içindeki ilişkilerin geliştirilmesine katkı sağlayacağını belirtmektedir;

40. Farklı kültürler, medeniyetler ve halklar arasında hoşgörü, saygı, diyalog ve işbirliğinin geliştirilmesinin önemine vurgu yaparak etnik, ırk, din ve inanca dayalı hoşgörüsüzlük ve ayrımcılığın her tezahürünü kınamaktadır ve 25-27 Nisan 2016 tarihinde Bakü'de gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler Medeniyetler İttifakı 7. Küresel Forumu'nun önemini vurgulamaktadır;

41. İnsan haklarının korunması ve teşvik edilmesi, uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi ve ayrımcılık ve yabancı düşmanlığıyla mücadele edilmesine katkıda bulunan çok kültürlülük ve kültürlerarası diyalogun teşvik edilmesinde Üye Ülkelerin elzem çabalarını vurgulamaktadır;

42. Ermenistan-Azerbaycan Yukarı Karabağ ihtilafının Azerbaycan Cumhuriyeti'nin egemenliği, toprak bütünlüğü ve uluslararası tanınmış sınırlarının dokunulmazlığı temelinde en kısa sürede siyasi bir çözüme kavuşturulmasının önemini yinelemektedir;

43. Kıbrıs'ta mevcut gerçekleri, iki halkın siyasi eşitliğini ve her iki halkın Ada'nın ortak sahibi olduklarını temel alan müzakere edilmiş ve her iki tarafça kabul edilmiş bir siyasi çözüme varılması ihtiyacını vurgulamış; barış içinde, güvenli ve müreffeh bir geleceğe yönelik emellerinde Kıbrıslı Türk halkı ile dayanışma içinde olduklarını beyan etmişlerdir;

44. Özbekistan ve Macaristan'dan gelen genç diplomatların katılımıyla 2016 yılında Kazakistan'da, 2017 yılında Kırgızistan'da ve 2018 yılında Türkiye'de düzenlenen, başarılı Üçüncü, Dördüncü ve Beşinci Türk Konseyi Genç Diplomatlar Ortak Eğitim Programı organizasyonu takdirle karşılanmaktadır;

45. 2015, 2016 ve 2017 yıllarında Üye Ülkelerin Resmi Dış Politika Araştırma Merkezleri İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Toplantıları'ndan elde edilen sonuçları memnuniyetle karşılamaktadır ve Türk Dili Konuşan Ülkelerin bağımsızlıklarını kazanmalarının 25. yıl dönümüne atfedilen özel akademik yayınları takdir etmektedir;

46. 2016-2018 yıllarında arasında Kırgız Cumhuriyeti'nin Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi çalışmalarına katkılarını büyük takdirle karşılamakta ve Kırgızistan'ın bu alanda gelecekteki faaliyetlerine olan desteğini ifade etmekte ve Kırgızistan'ın bu kuruluşa üyeliğinin başarılı bir şekilde tamamlanmasını dilemektedir;

47. Türk Kültür ve Miras Vakfı ile TÜRKSOY'un, Türkiye'nin 2017-2021 dönemi UNESCO Yönetim Kurulu'na adaylığında Türk Hükümeti'ne sağladığı desteği takdir etmekte ve bu kuruluşları Kırgız Cumhuriyeti'nin 2019-2023 dönemi UNESCO Yönetim Kurulu'na adaylığında Kırgız Cumhuriyeti'ni destekleme konusunda teşvik etmektedir.

Toplumsal Alan, Medya Alanı ve Kültürel Alan İlişkilerinde İşbirliği

48. Türk Dili Konuşan Ülkeler ve dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan topluluklar içerisinde gelişmekte olan kültürel, dilsel ve toplumsal bağların önemini yeniden teyit etmektedir; 2018 yılında İstanbul'da düzenlenen Diaspora İşleri Temas Grubunun Dördüncü Toplantısında kabul edilen "2018-2019 yılları Türk Konseyi Türk Dili Konuşan Diasporalar için Ortak Eylem Planı"nın memnuniyetle karşılamakta ve Türk dili konuşan diasporalar arasındaki ilişkiyi daha da güçlendirmeyi desteklemektedir;

49. 2019 yılında Türkiye Cumhuriyeti Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından ev sahipliği yapılacak Türk Konseyi İkinci Diaspora Forumu organizasyonunu memnuniyetle karşılamakta ve dünya çapındaki Türk dilli diaspora organizasyonları arasında eşgüdümü teşvik etmektedir;

50. Yerel ve uluslararası düzeyde Türk Dili Konuşan Ülkelerdeki olaylara dair siyasi, kültürel, ekonomik ve toplumsal farkındalığı arttırmak amacıyla gelişmekte olan medya ve enformasyon işbirliğinin önemini vurgulamakta ve Üye Ülkeler tarafından gelecekteki çalışmalar vizyonu için hazırlanan Eylem Planını memnuniyetle karşılamaktadır;

51. Ulusal TV kanalları ve ulusal haber ajansları arasındaki işbirliğini devam ettirme konusunda mutabıktır, Türk Konseyi ulusal televizyon kanalları temsilcileri Temas Grubunun kurulmasını memnuniyetle karşılamakta ve ortak eğitici, tarihi, spor ve diğer televizyon programları ve projelerinin yapımına devam edilmesi talimatını vermiştir;

52. TRT Avaz'ın ortak değerlerin desteklenmesi ve daha iyi bir şekilde sergilenmesi amacıyla yayın yapmaya devam etme çabalarını takdir etmektedir ve Üye Ülkeleri TRT Avaz ve diğer Üye Ülkelerin ulusal kanallarını kendi kablo, uydu ve IP sistemlerine ilave etmeleri konusunda desteklemektedir;

53. Üye Ülkelerin, UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Temsili Listesine kaydı için adaylıklarını önererek Türk uluslarının zengin gastronomisinin yanı sıra, Türk destanlarının ve zengin tarihinin ortak unsurlarını koruma çalışmalarını memnuniyetle karşılamaktadır (kayıt: Gökbörü - Kırgızistan'da geleneksel binicilik oyunu; Dolma yapma ve paylaşma geleneği, Azerbaycan'da kültürel kimliğin bir sembolü; Kazakistan'da geleneksel Kazak sporu - Kazaksha

Kures (Kazak güreşi); geleneksel “çini yapımı” zanaati - Türkiye’de yapılan el yapımı çiniler ve seramikler);

54. Azerbaycan Cumhuriyeti’nin ulusal lideri ve Türk Dünyası’nda saygıdeğer bir lider olan Heydar Aliyev’in doğumunun 95. yılını anmaktadır ve Üye Ülkeler’de Heydar Aliyev adına ve anısına düzenlenen faaliyetlerini övgüyle karşılamaktadır;

55. 2018 yılının TÜRKSOY tarafından ünlü Kırgız yazarın doğumunun 90. yılı anısına Kırgız yazar Cengiz Aytmatov yılı ilan edilmesini takdirle karşılamakta ve Üye Ülkelerde Türk dili konuşan halkların ortak mirası olarak hayatı ve edebi kişiliği hakkında farkındalık artırma faaliyetlerini takdir etmektedir;

56. 2018 yılının Türk Akademisi tarafından saygın Kazak yazarın doğumunun 125. yılı anısına Magzhan Zhumabayev yılı ilan edilmesini takdir etmekte; saygın Azeri besteci Gara Garayev’in doğumunun 100. yılını anmakta ve Üye Ülkelerde Türk dili konuşan halkların ortak hazinesi olarak hayatı ve edebi kişiliği hakkında farkındalık artırma faaliyetlerinden övgüyle bahsetmektedir;

57. Türk Dili Konuşan Ülkeler arasında kültürel ve tarihi ilişkilerin güçlendirilmesi ve geliştirilmesini hedefleyen “Türk dünyasının kutsal yerleri” ve “Türk dünyasının önde gelen 100 ismi” gibi projeler gerçekleştirilmesinin önemini vurgulamaktadır;

58. UNESCO tarafından “Uluslararası Türk Dili Günü” ilan edilmesi fikrini memnuniyetle karşılamaktadır; Üye Ülkelere bu konudaki istişarelerini yoğunlaştırma çağrısında bulunmaktadır ve 30 Nisan 2018’de Paris’te UNESCO genel merkezinde Türk Akademisi tarafından düzenlenen “Kimlik ve Kültürel Mirasın Canlandırılması: geçmişten geleceğe Türk dili” temalı Uluslararası Forum organizasyonunu takdir etmektedir;

59. 2015 yılında İstanbul’da ve 2016 yılında Astana’da düzenlenen Aksakallılar Konseyinin 10. ve 11. toplantılarında alınan tavsiyeleri memnuniyetle karşılamakta ve değerli bir danışma mekanizması olarak Aksakallılar Konseyinin devamlılığını teşvik etmektedir;

60. Türk halklarının yazı, folklor ve diğer materyaller ve manevi kültürel unsurlarıyla ilgili zengin mirasını toplayan “Atalar mirası” projesini başarılı bir şekilde tamamlayan Türk Akademisinin faaliyetlerini takdir etmektedir;

61. 2016 ve 2018 yıllarında Macaristan’ın Bugac şehrinde Macar-Turan Vakfı tarafından organize edilen beşinci ve altıncı Hun ve Türk Kökenli Milletler Kurultay Toplantısında Türk Konseyinin Sekreteryasının katılımından duyulan memnuniyeti ifade etmektedir;

Eğitim ve Bilim Alanlarında İşbirliği

62. Genç nesil arasında ortak kimlik farkındalığının artırılmasında eğitim alanında işbirliğinin elzem rolünü vurgulamaktadır; Türk Akademisi tarafından hazırlanan 15. Yüzyıla kadar olan dönemi kapsayan Ortak Türk Tarihi Ders Kitabı’nın nihaleştirilmesi çağrısında bulunmaktadır; Türkiye Cumhuriyeti’nin Ortak Türk Tarihi Dersini müfredata dâhil etme kararını ve Kazakistan Cumhuriyeti’nin Ders Kitabı’nı ek kitap olarak kullanma kararını övgüyle karşılamaktadır; Üye Ülkeler tarafından Ders Kitabı’nın kendi müfredatlarına dâhil edilmesi konusunda gerekli adımların atılmasının önemini altını çizmektedir ve Türk Akademisi’ni ortak coğrafya ve edebiyat ders kitaplarının hazırlanması çalışmalarını yoğunlaştırma konusunda teşvik etmektedir;

63. Kazakistan Cumhuriyeti'nin Türk dilleri arasındaki iletişimin geliştirilmesi ve Türk dillerinin küresel iletişim ve eğitim alanında güçlendirilmesine katkı sağlamak için Latin alfabesi kullanma kararını memnuniyetle karşılamaktadır;

64. Öğrencilere güçlü bir kardeşlik ve arkadaşlık bağı geliştirmenin yanı sıra, birbirlerinin geleneklerini, kültürlerini ve tarihlerini tanıma fırsatı sağlayan, 2016 ve 2018 yıllarında Türkiye Cumhuriyeti ve Azerbaycan Cumhuriyeti tarafından ev sahipliği yapılan Üye Ülkelerin orta okulları/liseleri arasında Birinci ve İkinci Öğrenci Değişim Programını memnuniyetle karşılamaktadır;

65. Üye Ülkelerin orta okulları/liseleri arasında öğretmenler ve uzmanlar için değişim programının başlatılması ve kardeş okul ilişkilerinin kurulması konusunda girişimleri teşvik etmektedir;

66. Türk Üniversiteleri Birliği'nin başkanlığını başarılı bir şekilde yürüten Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesini takdir etmekte, 2018 yılında Bişkek'te Türk Üniversiteleri Birliği'nin Üçüncü Genel Kurul'un organizasyonundan duyulan memnuniyeti ifade etmekte ve Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi'ni yeni dönem başkanlığına seçilmesinden dolayı tebrik etmektedir;

67. Orhun Öğrenci ve Öğretmen Değişim Programı'nın ilk aşamasının uygulanmasından duyulan memnuniyeti ifade etmiştir ve Üye Ülkeler ve uluslararası anlaşmaların ulusal mevzuatlarına uygun olarak Program'ın genişletilmesi için gerekli adımların atılması için Üye Ülkeler'in ilgili makamlarına çağrıda bulunmaktadır;

68. Türk Dili Konuşulan ülkelerde okulların, eğitici ve kültürel merkezlerin kurulması gibi eğitici faaliyetler yürütmek amacıyla kurulan Türk Maarif Vakfı'nın faaliyetlerine olan desteklerini kayda almaktadır;

Türk Dünyasında Kurumsal İşbirliği

69. TÜRKSOY, TürkPA, Türk Akademisi ve Türk Kültür ve Mirası Vakfının faaliyetlerini memnuniyetle karşılamakta ve Türk dünyasındaki işbirliğini güçlendirmek amacıyla etkin işbirliği sağlamak için aralarında ve Türk Konseyi ile yaptıkları koordinasyon toplantılarını takdir etmektedir;

70. Türk Konseyi faaliyetlerinin verimliliğini artırmak amacıyla entegrasyon seviyeleri dikkate alınarak yeni bir mimari esasında Türk işbirliğinin kurumları ve organları tarafından yürütülen Türk entegrasyonunun daha da gelişmesini vurgulamaktadır;

71. Türk Dili Konuşan Ülkeler arasında kurulan ilk uluslararası örgüt olan TÜRKSOY'un 25. yılını kutlamakta; 2010'dan bu yana TÜRKSOY Üyesi Ülkeler UNESCO Milli Komisyonları ve Komiteleri toplantısının düzenlenmesini memnuniyetle karşılamakta ve toplantının yeniden canlandırılmasını önermektedir;

72. TÜRKSOY faaliyetlerinde, TÜRKSOY'un kurucu üyelerinden biri ve zengin manevi mirasıyla kayda değer kültürel değerlerin temsil eden bir ülke olarak Özbekistan Cumhuriyeti'nin resmi aktif katılımının yeniden canlandırılması çağrısında bulunmaktadır;

73. TÜRKSOY tarafından başlatılan "Türk Dünyası Kültür Başkentleri" girişimi çerçevesinde, 2015 yılında Türkmenistan'ın Marı şehrinin, 2016 yılında Azerbaycan'ın Şeki

şehrinin, 2017 yılında Kazakistan'ın Türkistan şehrinin, 2018 yılında Türkiye'nin Kastamonu şehrinin Türk Dünyasının Kültür Başkentleri ilan edilmesi ile bu şehirlerde düzenlenen faaliyetlerden övünç duymaktadır;

74. Kırgız Cumhuriyeti'nden Jogorku Kenesh'in 2017-2018 yıllarındaki TürkPA başkanlığını memnuniyetle karşılamakta; Jogorku Kenesh'in Türk dili konuşan ülkeler arasında parlamentolararası işbirliğini daha da güçlendirme faaliyetlerini desteklemekte; 2017 yılının Aralık ayında Bişkek'te düzenlenen TürkPA Yedinci Genel Kurulunun sonuçlarını takdir etmekte ve 10. yıldönümü vesilesiyle tebriklerini sunmakta; bahsigeçen TürkPA Genel Oturumuna Özbekistan heyetinin katılımını memnuniyetle karşılamakta ve kardeş Özbekistan ve Türkmenistan'ın Türk işbirliği kuruluşlarının faaliyetlerine bütünüyle katılması çağrısında bulunmaktadır;

75. Üye Ülkelerde müşterek seçim gözlemi için ortak ilkeler ve standartlar geliştirme çabalarının yanı sıra, Üye Ülkelerdeki seçimlerin gözlemi konusunda Türk Konseyi'nin ve TürkPA'nın faaliyetlerini takdirle karşılamaktadır;

76. Türk Akademisi ile Özbekistan Bilimler Akademisi arasında İşbirliği Sözleşmesi imzalanmasından övünç duymakta; Özbekistan Cumhuriyeti'nin yetkili makamlarıyla işbirliğini daha da geliştirmeyi teşvik etmekte; Macaristan'ın Türk Akademisi'nde gözlemci statüsünü elde etmesini memnuniyetle karşılamakta ve Türk Akademisi'ni İslami Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu'nun (ISESCO) gözlemci üyesi olması sebebiyle tebrik etmektedir;

77. 2016 yılında New York'taki BM Genel Merkezi'nde düzenlenen başarılı Türk Akademisi uluslararası "2030 Gündemi için İpek Yolu boyunca Sinerjiler" sempozyumu organizasyonunu takdir etmekte ve 2016-2018 yılları arasında Moğolistan'ın Ötüken bölgesinde yapılan uluslararası seferlerle ilgili Moğolistan yetkili makamlarıyla işbirliğini güçlendirmesinin yanı sıra, Türk Akademisi tarafından her yıl düzenlenen "Büyük Bozkır" insani forumu ve "Türkbarometre" projesini memnuniyetle karşılamaktadır;

78. Hasar görmüş ve kaybolmuş tarihi ve kültürel anıtların listelenmesi konusunda Vakıf tarafından gerçekleştirilen etkin araştırma çalışması dâhil olmak üzere, Türk dünyasının kültürel miras alanlarını koruma ve muhafaza etme ve ilgili devlet makamlarıyla istişare içinde Türk dili konuşan devletler için ulusal ve uluslararası öneme sahip tehlike içerisindeki kültürel nesnelere dair bir rehber oluşturma çabaları için Türk Kültür ve Mirası Vakfına teşekkür etmektedir.

79. Bakü'de Dördüncü Kültürlerarası Diyalog Forumu çerçevesinde 6 Mayıs 2017 tarihinde Türk Kültür ve Mirası Vakfı tarafından "Kültürler ve Medeniyetler Dönüm Noktasında Türk Kültürü" başlığıyla yuvarlak masa ve 2017 yılının Ekim ayında Latin Amerika'da düzenlenen "Latin Amerika ve Kültürlerin Dönüm Noktasında Türk dünyası" başlıklı bir konferans ve sergi organizasyonunu memnuniyetle karşılamıştır.

80. Zengin Türk kültürünü uluslararası alanda tanıtmaya amacıyla, Türk Kültür ve Mirası Vakfı'na bağlı, Vakfa Üye Ülkelerin tanınmış müzisyenlerinden oluşan "Dede Korkut" oda orkestrasının kurulmasını takdirle karşılamaktadır;

81. Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA), Türkiye Cumhuriyeti Tanıtma Fonu ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) ile Türk Konseyi'nin çeşitli projelerine olan sürekli mali desteği övmektedir; ve Türk Konseyi projelerine benzer şekilde yardımcı olmak için diğer Üye Ülkelerin ilgili makamlarına çağrıda bulunmaktadır.

Diğer Hususlar:

82. Özbekistan Cumhurbaşkanı Sayın Shavkat Mirziyoyev'i, Macaristan Başbakanı Sayın Viktor Orban'ı Türk Konseyi Altıncı Zirvesi'ne değerli katılımları için takdirle karşılamaktadır;
83. Türk Konseyi Genel Sekreteri Ramil Hasan'ın raporlarında belirtildiği üzere Türk Konseyi'nin faaliyetlerinin son Zirve'den bu yana ilerlemesini memnuniyetle karşılamakta; 2014-2018 yıllarında Sekretarya çalışmalarına katkılarından dolayı teşekkür etmekte ve bir sonraki Genel Sekreter Baghdad Amreyev için başarı dileklerini ifade etmektedir;
84. Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti'ne, TürkPA ve Türk Kültür ve Miras Vakfı için Bakü'de müstakil Sekretarya binaları tahsis etmesi dolayısıyla takdirlerini ifade etmektedir;
85. Türk Dili Konuşan Ülkelerin Entegrasyonuna ilişkin Kavram Kağıdı'nı kabul etmekte ve Üye Ülkelerin ilgili makamlarına Türk Konseyi Sekretaryası tarafından koordine edilmek üzere uygulanması için talimat vermektedir;
86. "Cengiz Aytmatov'un Doğumunun 90. Yıldönümü" ile "Milli Sporlar ve Gençlik Alanında işbirliğinin geliştirilmesi"ne ilişkin Ortak Bildirileri kabul etmektedir;
87. Türkmenistan, Özbekistan Cumhuriyeti ve Macaristan delegelerinin, Türk Konseyi'nin çeşitli toplantılarına ve son Zirve'den bu yana düzenlenen resmi Türk işbirliği organizasyonlarına katılımlarını memnuniyetle karşılamakta ve bu ülkeleri Türk Konseyi faaliyetlerine daha fazla dâhil etme dileklerini dile getirmektedir;
88. Macaristan'ı Türk Konseyi'nde gözlemci statüsünü elde etmesinden dolayı tebrik etmektedir;
89. Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın Türk dünyasının en ünlü tarihi ve manevi merkezlerinden biri olan, Türkistan şehrini de kapsayan Türkistan vilayetini kurma kararını memnuniyetle karşılamaktadır;
90. Türk Konseyi'nin 2015-2018 Dönem Başkanı Kazakistan Cumhuriyeti'nin raporunu alarak, Kazakistan Cumhuriyeti'ni başarılı dönem başkanlığı için tebrik etmektedir;
91. Türk dünyasının ilk demokratik ve laik devleti olan Azerbaycan Demokratik Cumhuriyeti'nin 100. Kuruluş yıldönümü sebebiyle Azerbaycan Cumhuriyeti'ni tebrik etmektedir;
92. Türk Konseyi Yedinci Zirvesi'nin 2019 yılında Azerbaycan Cumhuriyeti'nde düzenlenmesini kararlaştırmaktadır;

Devlet Başkanları; Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Sooronbay Ceenbekov'a Türk Konseyi Altıncı Zirvesi görüşmelerinin başarılı bir sonuç vermesini teminen yetkin bir şekilde yönettiği için en derin teşekkürlerini sunmakta ve Kırgız halkı ve Hükümeti'ne göstermiş oldukları sıcak konukseverlikten duydukları memnuniyeti ifade etmektedir. Son olarak, Kırgız Cumhuriyeti'nin bir sonraki olağan Zirve'ye kadar Türk Konseyi Dönem Başkanlığını memnuniyetle karşılamaktadır.

3 Eylül 2018 tarihinde, Çolpan-Ata'da Türkçe, Azerbaycanca, Kazakça ve Kırgızca olarak imzalanmıştır.

Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

İlham Aliyev

Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Nursultan Nazarbayev

Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Sooronbay Ceenbekov

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Recep Tayyip Erdoğan